

Тема 1. Правове регулювання паювання майна

Викладач
д.ю.н., доцент Гафурова О.В.

План

1. Правові засади паювання майна недержавного сільськогосподарського підприємства
2. Порядок перепаювання майна колективних сільськогосподарських підприємств
3. Поняття і ознаки майнового паю
4. Право на майновий пай
5. Правове регулювання використання майнових паїв

1. Правові засади паювання майна недержавного сільськогосподарського підприємства

Правовою основою процесу паювання майна було створення пайового фонду майна членів КСП, визначене Законом України "Про колективне сільськогосподарське підприємство", який складався з

вартості основних виробничих і оборотних фондів

відповідної частки від участі в діяльності інших підприємств і організацій

цінних паперів

акцій

грошей

Загальна схема по приватизації майна колективних сільськогосподарських підприємств

Визначення контингенту осіб, які мали право на майновий пай.

Обирання загального календарного періоду, за який здійснювалися розрахунки, і варіанту обчислення трудового внеску кожного з претендентів.

Уточнення загальної вартості пайового фонду колективного сільськогосподарського підприємства.

Поділ вартості пайового фонду на загальний фонд оплати праці чи трудових затрат, залежно від обраного варіанту, розрахунок розміру майнового паю кожного з членів КСП і затвердження результатів паювання на загальних зборах.

2. Порядок перепаювання майна колективних сільськогосподарських підприємств

Процес перепаювання майна КСП

Інвентаризація активів і зобов'язань, результати якої підлягали затвердженню рішенням загальних зборів колишніх членів реорганізованого підприємства, тобто зборами співвласників.

Уточнення вартості активів підприємства шляхом їх переоцінки на дату перепаювання.

Розрахунок уточненого пайового фонду майна членів КСП.

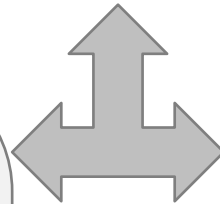
Визначення розміру персональних майнових паїв кожного із співвласників.

Видача майнових сертифікатів.

3. Поняття і ознаки майнового паю

Майновий пай - частка майна у пайовому фонді колишнього колективного сільськогосподарського підприємства, що належить члену такого підприємства або іншій особі, яка має на нього право, виражена в грошовій формі та у відсотках розміру пайового фонду.

За юридичною природою майновий пай - це закріплене у спеціальному документі (майновому сертифікаті) право особи на одержання частки майна колишнього КСП в натурі, визначене залежно від його індивідуального трудового внеску у вартісному виразі.

Фізичною ознакою є те, що майновий пай не є матеріальним, тобто не має речового наповнення. Конкретними речами майновий пай стає лише тоді, коли особа виходить зі Співки співвласників і одержує свій пай у натурі. При цьому сам майновий пай припиняє своє існування.

4.Право на майновий пай

До списку осіб, які мають право на майновий пай, включаються всі члени підприємства, які працювали на момент здійснення процедури паювання та перепаювання.

У розрахунок вартості індивідуального майнового паю включається вся оплата праці (грошова, натуральна), адже вона засвідчує трудовий внесок кожного працівника, що є матеріальним чинником зростання пайового фонду майна співвласників.

Водночас існує перелік інших осіб, за якими відповідно до законодавства зберігається право на майновий пай.

Список осіб, які мають право на майновий пай, складається комісією і затверджується зборами співвласників.

Перелік інших осіб, за якими відповідно до законодавства зберігається право на майновий пай

- ❖ Пенсіонери також мають право на майновий пай, бо вони своєю колишньою працею створювали пайовий фонд майна.
- ❖ Особи, призвані для проходження строкової військової або альтернативної служби.
- ❖ Особи, призвані на військові збори.
- ❖ Особи, які проходять підготовку з відривом від виробництва у навчальних закладах Товариства сприяння обороні України та в інших подібних навчальних закладах.
- ❖ Особи, направлені підприємством для навчання до професійно-технічних та вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації.
- ❖ Особи, направлені для підвищення кваліфікації з відривом від виробництва.

- ❖ Особи, обрані на виборчі посади органів місцевого самоврядування та органи державної влади, а також профспілкових організацій.
- ❖ Жінки, що знаходяться у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами.
- ❖ Особи, які знаходяться у відпустці по догляду за дитиною.
- ❖ Особи, які втратили працездатність внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, що було пов'язано з виконанням трудових обов'язків на цьому підприємстві.
- ❖ Особи, які припинили трудові відносини з підприємством, але не отримали при цьому належного їм майнового паю натурою, грошима або цінними паперами.
- ❖ Спадкоємці померлих осіб, які мали право на майновий пай.

5. Правове регулювання використання майнових паїв

Наказом від 6 квітня 2001р. № 96 було затверджено *Рекомендації щодо передачі майна пайового фонду реорганізованого колективного сільськогосподарського підприємства у спільну часткову власність та організації управління таким майном.*

Для врегулювання відносин між співвласниками невитребуваного майна Рекомендаціями запропоновано укладення договору про спільне володіння, користування і розпорядження майном, що знаходиться у спільній частковій власності. У цьому договорі визначається особа, уповноважена від імені всіх співвласників майна на представлення їх інтересів при укладанні в подальшому цивільно-правових договорів. Укладання таких договорів, спрямованих на використання майна пайового фонду відбувається за рішенням зборів співвласників, які доручають уповноваженому їх підписання від імені співвласників.

20 травня 2008 р. Міністерство аграрної політики України прийняло Рекомендації щодо порядку здійснення права спільної часткової власності власниками майнових паїв колишніх колективних сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом № 315 на зміну попередніх рекомендацій, затверджених наказом від 6 квітня 2001 р. № 96. На відміну від минулих рекомендацій, не йдеться про Спільку співвласників. Вищим органом співвласників майнових паїв визнаються збори. Визначено правомочність цих зборів, рішення яких приймається за згодою не менш як 2/3 співвласників, крім рішень щодо відчуження майна та виділення в натурі частки з майна, які приймаються одностайно.

Список рекомендованої літератури:

1. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1992. - № 20. – Ст. 272.
2. Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян в процесі реформування аграрного сектора економіки: Указ Президента України від 29 січня 2001 року № 62/2001 // Офіційний вісник України. – 2001. - № 5. – Ст. 38.
3. Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки: Указ Президента України від 3 грудня 1999 № 1529/99 // Офіційний вісник України. – 1999. - № 49. – Ст. 11.
4. Про додаткові заходи щодо підвищення рівня захисту майнових прав сільського населення: Указ Президента України від 21 лютого 2002 року № 170 // Офіційний вісник України. – 2002. – N 9.
5. Про врегулювання питань щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектору економіки: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2001 року N 177 // Урядовий кур'єр. – 2001. - № 46. – 15 березня,

Дякую за увагу!